

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/461/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113206004
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:1113206004.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Františka Potockého a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci navrhovateľa: Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., so sídlom Bratislava ul. 29. augusta č. 1/A, IČO: 31 338 976 proti odporcovi: Ing. X. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. ul. Z. č. XX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Nikolajom Bondom, advokátom so sídlom Q. ul. W. č. X, o zaplatenie sumy 673,98 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 9C/203/2014-84 zo dňa 30. januára 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 9C/203/2014-111 zo dňa 21. mája 2015, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením vo výrokoch II. a III. p o t v r d z u j e.

Vo výroku I. zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania predstavujúce trovy právneho zastúpenia v sume 59,84 eur na účet splnomocneného zástupcu odporcu JUDr. Nikolaja Bondu, advokáta so sídlom Q., ul. W. č. X, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Martin č. k. 9C/203/2014-84 zo dňa 30.01.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 9C/203/2014-111 zo dňa 21.05.2015 odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 10,10 eur (výrok I.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). Navrhovateľa zaviazal nahradiť odporcovi trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v sume 119,68 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu odporcu (výrok III.).

Konštatoval, že navrhovateľ sa žalobou doručenou súdu dňa 25.02.2013 domáhal zaplatenia pôvodne sumy 331,94 eur a náhrady trov konania. Dňa 21.11.2013 doručil navrhovateľ súdu rozšírenie žalobného návrhu, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 673,98 eur a to titulom neuhradenej pohľadávky za vedenie účtu majiteľa cenných papierov.

Vzhľadom na citované zákonné ustanovenia (§ 161 ods. 4, § 164a ods. 4, § 99 ods. 1, 3, 8, § 105 ods. 5 zákona č. 566/2001 Zb. o cenných papieroch a investičných službách (ďalej len „zákona o cenných papieroch“) a § 261 ods. 6 písm. c/ Obchodného zákonníka účinného do 01.02.2013 a zistený skutkový stav súd mal nepochybne preukázané, že dňa 25.04.1993 bol strediskom cenných papierov SR zriadený účet majiteľa cenných papierov č.ú. XXXXXXXXXXXXX vedený na meno X. Q. na základe evidencie cenných papierov. Stredisko cenných papierov zriadilo účet majiteľa pre odporcu v súlade s ust. § 58 vtedy platného zákona č. 600/1992 Zb. z dôvodu, že sa stal majiteľom zaknihovaných cenných papierov na základe privatizácie. V súčasnosti Centrálny depozitár cenných papierov eviduje zaknihované cenné papiere v zmysle § 99 a § 105 zákona o cenných papieroch. Spätné výpisy z účtu majiteľa cenných papierov k 01.01.2008, k 01.01.2009 a k 01.01.2010 a dokument preukazujúci registráciu majiteľa účtu

(výstup zo systému) preukazujú existenciu právneho vzťahu medzi odporcom a navrhovateľom v rokoch 2008 až 2010. Z uvedených dokladov je zrejmé, že v predmetných rokoch navrhovateľ evidoval na účte odporcu cenné papiere. V čase zriadenia účtu majiteľa cenných papierov sa podľa platnej legislatívy nevyžadovala písomná forma uzavretia zmluvy a zmluvný vzťah medzi odporcom a navrhovateľom, ako to tvrdí ako aj samotný navrhovateľ, vznikol priamo zo zákona na základe evidencie zaknihovaných cenných papierov. Tiež je zrejmé, že činnosti Centrálného depozitára cenných papierov uvedené v povolení na vznik a činnosť Centrálného depozitára vykonáva Centrálny depozitár za odplatu podľa § 99 ods. 8 zákona o cenných papieroch. Z toho dôvodu si navrhovateľ vyúčtoval za vedenie účtu majiteľa cenných papierov v rokoch 2008, 2009 a 2010 odplatu v súlade vtedy aktuálnym cenníkom za poskytovanie služieb Centrálného depozitára cenných papierov, ktorý je schvaľovaný dozornou radou navrhovateľa v zmysle Prevádzkového poriadku, ktorý je podľa ust. § 103 zákona o cenných papieroch schvaľovaný Národnou bankou Slovenska. Táto odplata bola vyúčtovaná tromi faktúrami. Pokiaľ ide o faktúru č. 1000002289 splatnou 28.02.2011 za vedenie účtu v roku 2010 v celkovej výške 10,10 eur, tak súd mal za to, že táto pohľadávka navrhovateľa bola nesporne preukázaná, keď právo navrhovateľa uplatniť si túto úhradu a povinnosť odporcu zaplatiť túto úhradu vyplýva priamo z § 99 ods. 8 zákona o cenných papieroch a pokiaľ ide o jej výšku z cenníka navrhovateľa účinného od 01.01.2010, keďže nesporne navrhovateľ v rozhodnom období viedol odporcovi cenné papiere na účte majiteľa cenných papierov. Súd preto odporcu zaviazal k zaplateniu tejto sumy navrhovateľovi.

Vo zvyšnej časti žalobou uplatneného nároku na úhradu za vedenie účtu majiteľa cenných papierov v rokoch 2008 a 2009 pre dôvodne vznesenú námietku premičania, súd návrh zamietol. Nestotožnil sa s tvrdením navrhovateľa, že právny vzťah medzi účastníkmi sa riadi Obchodným zákonníkom s poukazom na § 261 ods. 6 písm. c/ Obchodného zákonníka, podľa ktorého ustanovenia sa treťou časťou Obchodného zákonníka spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy z burzových obchodov a ich sprostredkovania a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov, keďže v danom prípade sa o uvádzané záväzkové vzťahy nejedná a to z toho dôvodu, že tento vzťah medzi navrhovateľom a odporcom nevznikol na základe zmluvy podľa § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka, ale priamo zo zákona. Súd mal tiež za to, že podporné použitie Obchodného zákonníka na daný vzťah účastníkov nie je možné ani s poukazom na ust. § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch, podľa ktorého právne vzťahy medzi členom, ktorému bol účet majiteľa zriadený a Centrálnym depozitárom a právny vzťah medzi členom a majiteľom takéhoto účtu sa spravujú týmto zákonom a Obchodným zákonníkom, keďže v súdenom prípade nejde o záväzok zo žiadneho takéhoto vzťahu, ale o záväzok zo vzťahu majiteľa účtu (odporcu), ktorý vedie navrhovateľ (Centrálny depozitár). Súd zdôraznil, že ak zákon o cenných papieroch neustanovuje podporné použitie iného zákona, tak na daný vzťah je nutné s ohľadom na povahu záväzku, ktorý nie je záväzkom súvisiacim s podnikateľskou činnosťou oboch účastníkov, zohľadniac to, že tento vzťah nevznikol na základe zmluvy ale zo zákona a charakter subjektu odporcu (fyzickej osoby nepodnikateľa), ak súčasne zákon o cenných papieroch osobitne neupravuje otázku premičania peňažných záväzkov, vzniknutých na jeho podklade ohľadne posudzovania tejto otázky, použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Potom keď navrhovateľ fakturoval odporcovi úhradu za vedenie účtu za rok 2008 faktúrou č. 8000005336 v sume 331,94 eur splatnou 28.02.2009 a za vedenie účtu v roku 2009 faktúrou č. 9000004739 na sumu 331,64 eur splatnou 15.09.2010 pričom návrh bol na súd podaný 25.02.2013, je nutné konštatovať, že návrh bol podaný po uplynutí všeobecnej trojročnej premičacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Súd tejto časti návrhom uplatnený nárok zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal úspech v pomerne nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Navrhovateľ si uplatňoval žalobou pohľadávku voči odporcovi v celkovej výške 673,94 eur, čo predstavuje 100 %, bolo mu priznaných 10,10 eur, čo predstavuje 1,5 %, teda možno konštatovať, že neúspech odporcu bol len v pomerne nepatrnej časti. Súd mu preto priznal plné právo na náhradu trov konania, ktoré spočívali v trovách právneho zastúpenia v celkovej výške 119,68 eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a to do výrokov II. a III.

Vytýkal súdu nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu. V tejto súvislosti tvrdil, že právny vzťah medzi odporcom a ním má obchodnoprávnu povahu.

Uviedol, že je nepochybné, že právny vzťah medzi Centrálnym depozitárom cenných papierov a osobami, ktorým Centrálny depozitár cenných papierov vedie účet majiteľa, sa v otázkach upravených zákonom o cenných papieroch spravuje ustanoveniami zákona o cenných papieroch (§ 1). Na základe

vyššie uvedených ustanovení je zrejmé, že v otázkach neupravených zákonom o cenných papieroch sa tieto právne vzťahy spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka a teda aj pokiaľ ide o inštitút premlčania. Podľa § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch sa vzťah medzi členom Centrálného depozitára cenných papierov a majiteľom účtu výslovne spravuje zákon o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom. V oboch prípadoch, kedy je účet majiteľa cenných papierov vedený, či už v Centrálnom depozitáre cenných papierov alebo u člena, ide o právny vzťah - vedenie účtu majiteľa v súlade s § 105 zákona o cenných papieroch. Je teda zrejmé, že v oboch prípadoch ide o rovnaký právny vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia toho istého zákona, teda zákona o cenných papieroch a Obchodného zákonníka. Ust. § 104 ods. 1 zákona o cenných papieroch vymedzuje kto môže byť členom Centrálného depozitára. Medzi tieto subjekty patrí aj iný Centrálny depozitár. V prípade právneho vzťahu v súvislosti s vedením účtu majiteľa medzi klientom - fyzickou osobou nepodnikateľom a členom Centrálného depozitára cenných papierov ide o obchodnoprávny vzťah bez ohľadu na povahu týchto osôb. Vlastníctvo k cenným papierom možno nadobudnúť, či už v rámci podnikateľskej činnosti ale aj mimo nej. Zákon v uvedenom ustanovení nerozlišuje majiteľov účtov v závislosti od výkonu podnikateľskej činnosti a priznáva použitie Obchodného zákonníka aj v prípade majiteľov účtu - fyzických osôb - nepodnikateľov. Navrhovateľ mal za to, že rovnaký právny vzťah - vedenie účtu majiteľa nemožno posudzovať raz podľa Obchodného zákonníka a druhýkrát podľa Občianskeho zákonníka, kedy zákon v oboch prípadoch predpokladá, že do takéhoto právneho vzťahu vstupuje fyzická osoba - nepodnikateľ. Okrem iného podľa ust. § 104 ods. 3 zákona o cenných papieroch „člen vykonáva činnosti podľa ods. 2 v rámci systému pre technické spracovanie údajov Centrálného depozitára za podmienok ustanovených týmto zákonom a v súlade s prevádzkovým poriadkom“, a teda eviduje údaje o zaknihovaných cenných papieroch a majiteľoch cenných papierov v rámci systému Centrálného depozitára cenných papierov. Evidenciu takýchto údajov, či už v Centrálnom depozitáre cenných papierov alebo u člena v rámci toho istého systému, podľa rovnakého ust. § 99 zákona o cenných papieroch a v prípade účastníkov právneho vzťahu s rovnakým právnym postavením, je potrebné posudzovať podľa rovnakého právneho predpisu, a teda podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Rovnako v zmysle právnej úpravy účinnej v čase zriadenia účtu odporcu sa právny vzťah v súvislosti s vedením účtu výslovne spravoval ustanoveniami zákona o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom. V prípadoch ak Centrálny depozitár cenných papierov vedie za odplatu účet majiteľa pre klienta, ktorý nie je členom, dáva na otázku ustanovenia rozhodného právneho predpisu, ktorým sa tento právny vzťah spravuje, odpoveď ust. § 261 ods. 5 písm. c/ Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého sa Obchodným zákonníkom spravujú záväzkové vzťahy z odplatných zmlúv, týkajúcich sa cenných papierov. V danom prípade ide nepochybne o záväzkový právny vzťah týkajúci sa cenných papierov, ktorý je v zmysle zákona o cenných papieroch odplatný. Úprava obchodnoprávných vzťahov podľa § 261 Obchodného zákonníka umožňuje, aby za určitých okolností bol účastníkom obchodnoprávných vzťahov aj subjekt, ktorý nie je podnikateľom. Zákon o cenných papieroch nerozlišuje medzi subjektmi, ktoré sú v právnom vzťahu s Centrálnym depozitárom cenných papierov a teda je jedno či ide o fyzickú osobu podnikateľa alebo nepodnikateľa, pričom vždy sa na tieto právne vzťahy v zmysle § 105 ods. 4 Zákona o cenných papieroch v spojení s § 4 Obchodného zákonníka použije režim Obchodného zákonníka, ak niektoré práva a povinnosti vyplývajúce z ich právneho vzťahu nie sú zákonom o cenných papieroch upravené. Odporca v danom prípade nenadobudol veci bežnej spotreby, ale rozhodol zhodnocovať svoje finančné prostriedky investíciou na kapitálovom trhu nadobudnutím cenných papierov. Takéto investície dávajú nadobúdateľovi možnosť spolupôsobiť na riadení a správe spoločnosti, resp. inej zákonom určenej osobe v zmysle osobitných predpisov. Z definície cenného papiera, vyplýva, že s cennými papiermi sú spojené práva, pričom takýmito právami sú aj práva akcionára, ako spoločníka podieľať sa podľa zákona a stanov spoločnosti na jej riadení, zisku a na likvidačnom zostatku v zmysle ust. § 155 až 159 Obchodného zákonníka, pričom úprava obchodných spoločností a družstiev pripúšťa, aby zakladateľom, spoločníkom alebo členom týchto subjektov, okrem podnikateľov boli aj iné subjekty (teda nie podnikatelia), v dôsledku čoho sa aj na tieto subjekty vzťahuje režim Obchodného zákonníka. Odporca - akcionár má v danom prípade postavenie spoločníka obchodnej spoločnosti a svojimi právami vyplývajúcimi z cenných papierov sa podieľa na podnikaní spoločnosti. Z uvedeného vyplýva, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, nakoľko aj samotný výkon práv a povinností súvisiaci s predmetnými cennými papiermi sa riadi Obchodným zákonníkom. Rovnako vzťah odporcu ako spoločníka s Obchodnou spoločnosťou pokiaľ ide o vzťahy týkajúce sa účasti spoločnosti sa výslovne v zmysle ust. § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka spravuje týmto zákonom. Je zrejmé, že odporca ako každý majiteľ cenných papierov týmito disponoval za účelom dosiahnutia zisku a teda zvyšovania svojho majetku, neexistuje iné ako obchodno-právne využitie cenných papierov,

teda odporcovi nemožno priznať ani status spotrebiteľa. Je nevyhnutné v danom prípade prihliadať na povahu cenných papierov a práva s nimi spojené.

Navrhovateľ preto navrhol rozsudok okresného súdu zmeniť a jeho návrhu vyhovieť, alternatívne zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu považoval rozsudok okresného súdu v napadnutej časti za vecne správny vychádzajúci zo správne a úplne zisteného skutkového stavu veci a právneho posúdenia veci. Prvostupňový súd správne posúdil vzťah medzi navrhovateľom a ním a rozhodol správne na námietku premlčania ním vyslovenú v konaní. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania z titulu právneho zastupovania advokátom v sume 59,84 eur.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia a obsahu spisu dospel k záveru, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, pričom so záverom z neho vyplývajúcim, tak skutkovým, ako aj právnym, sa v plnom rozsahu stotožňuje. Prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vec správne rozhodol a svoje rozhodnutie i náležite odôvodnil s poukazom na ust. § 157 ods. 2 O. s. p. V odôvodnení preskúmaného rozsudku sa riadne zaoberal so všetkými otázkami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné, preto odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Odvolacie námietky navrhovateľa vyhodnotil ako nedôvodné.

Navrhovateľ vytýkal súdu nesprávne právne posúdenie veci tvrdiac, že právny vzťah medzi ním a odporcom má obchodnoprávnu povahu. Spravuje sa preto ustanoveniami zákona o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom a teda aj pokiaľ ide o inštitút premlčania.

Podľa odvolacieho súdu bolo v danej veci nepochybné, že vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je vzťahom medzi Centrálnym depozitárom cenných papierov a odporcom ako majiteľom účtu za vedenie, ktorého bol navrhovateľom uplatnený nárok a to odplata za vedenie účtu majiteľa zaknihovaných cenných papierov za roky 2008, 2009 a 2010.

Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou navrhovateľa, že v prejednávanom prípade ide medzi účastníkmi o obchodnoprávny vzťah. Ustanovenia Obchodného zákonníka nemožno aplikovať z dôvodu absencie tých ustanovení, pod ktoré by bolo možné daný právny vzťah účastníkov konania podriaďiť. Takýmto ustanovením nie je ani ust. § 105 ods. 5 zákona o cenných papieroch, nakoľko predmetné ustanovenie odkazuje na Obchodný zákonník, len, pokiaľ ide o vzťahy medzi členom a Centrálnym depozitárom, resp. vzťahy medzi členom a majiteľom účtu. Argumentácia navrhovateľa, že aj vzťah medzi Centrálnym depozitárom a majiteľom účtu je potrebné podriaďiť pod právnu úpravu Obchodného zákonníka, nie je správna a z vyššie označeného ustanovenia zákona o cenných papieroch to nevyplýva. Ani z ust. § 261 ods. 6 písm. c/ Obchodného zákonníka nemožno vyvodiť záver, že ide o absolútny obchodnoprávny vzťah. Medzi účastníkmi existuje síce záväzkový vzťah upravený zákonom o cenných papieroch, avšak nejde o vzťah, ktorý by vznikol na základe odplatných zmlúv, ktoré sú ako zmluvy definované v ust. § 30 a nasl. zákona o cenných papieroch. V danom prípade nejde o vzťah založený na zmluve, ale o vzťah, ktorý vznikol zo zákona, preto nie je možná aplikácia ustanovení Obchodného zákonníka bez toho, aby to tento zákon alebo iný zákon (zákona o cenných papieroch) ustanovoval. Ide teda o občianskoprávny vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Právny režim Občianskeho zákonníka platí aj v otázke hodnotenia vnesenej námietky premlčania, pričom okresný súd pri vyhodnení tejto námietky - začiatku plynutia premlčacej doby, trvania, uplynutia vychádzal z relevantných a podložených časových údajov, s ktorými sa odvolací súd stotožnil. Okrem toho podľa odvolacieho súdu navrhovateľ nedôvodne poukazuje v závere odvolania na to, že odporcovi

nemožno priznať status spotrebiteľa keďže z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu takýto záver (o podriadení sa právneho vzťahu podľa ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) nevyplýva.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním ako vecne správny potvrdil.

V ostatnej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý lebo nebol napadnutý odvolaním.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že odporcovi ako úspešnému účastníkovi právo na ich náhradu bolo priznané. Odporca si uplatňoval trovy konania z titulu právneho zastupovania advokátom za tieto úkony právnej služby: - vyjadrenie k odvolaniu z 20.05.2015 - 51,45 eur a režijný paušál 8,39 eur. Spolu suma 59,84 eur. Odvolací súd priznal odporcovi ním uplatňovanú sumu ako dôvodne uplatňovanú v súlade s ust. § 1 ods. 1, 3, § 10 ods. 1 písm. a/, § 13a ods. 1 písm. c/, § 15 písm. a/, § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a zaviazal navrhovateľa túto uhradiť odporcovi k rukám jeho splnomocneného zástupcu (§ 149 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.